

Priopćenje

Godina: LX.

Zagreb, 09. svibnja 2023.

POSL-2023-1-1/1

ISSN 1334-0557

BROJ I STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA U OŽUJKU 2023.

Usporedba broja pravnih osoba u Registru Državnog zavoda za statistiku s brojem aktivnih pravnih osoba u drugim registrima pokazuje da udio aktivnih pravnih osoba iznosi 54,1%.

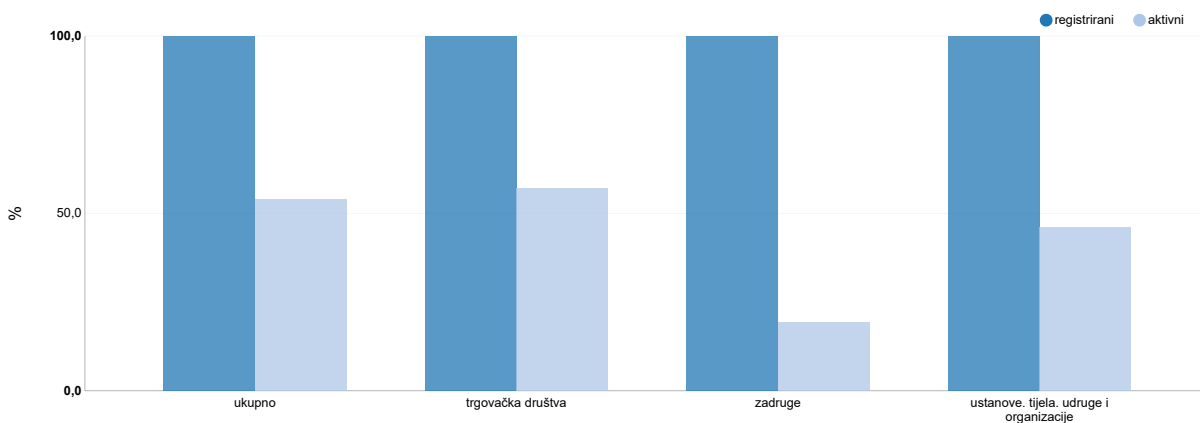
Razlika se pojavljuje zbog primjene različite metodologije načina upisa i određivanja aktivnosti u pojedinim registrima.

Podatak o broju subjekata obrta i slobodnih zanimanja odnosi se na broj samostalnih poduzetnika koji zapošljavaju ili ne zapošljavaju zaposlenike te na broj osoba koje obavljaju profesionalnu djelatnost prema evidencijama mirovinskog osiguranja.

1. POSLOVNI SUBJEKTI, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Registrirane pravne osobe	Aktivni subjekti	Udio aktivnih pravnih osoba, %
Ukupno	328 128	177 582	54,1
Trgovačka društva	249 654	142 404	57,0
Zadruge	3 570	693	19,4
Ustanove, tijela, udruge i organizacije	74 904	34 485	46,0
Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima	-	92 133	-

G-1. STRUKTURA PRAVNIH OSOBA¹⁾ PREMA PRAVNO USTROJBEINIM OBLICIMA I AKTIVNOSTIMA U OŽUJKU 2023.

1) Uključena su tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

2. STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA AKTIVNOSTI I PODRUČJIMA NKD-a 2007.,
STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Pravne osobe				Aktivne pravne osobe		Obrt i slobodna zanimanja
	registrirane	struktura registriranih, %	aktivne	struktura aktivnih, %	profitne	neprofitne	
Ukupno	328 128	100,0	177 582	100,0	143 097	34 485	92 133
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	6 045	1,8	2 586	1,5	2 584	2	2 613
B Rudarstvo i vađenje	356	0,1	191	0,1	191	-	35
C Prerađivačka industrija	25 587	7,8	15 718	8,9	15 715	3	8 054
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 881	0,6	941	0,5	941	-	16
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 421	0,4	878	0,5	875	3	94
F Građevinarstvo	34 330	10,5	20 140	11,3	20 139	1	10 665
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	57 042	17,4	27 170	15,3	26 971	199	8 070
H Prijevoz i skladištenje	12 390	3,8	7 034	4,0	7 000	34	5 748
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	26 976	8,2	13 553	7,6	13 503	50	6 279
J Informacije i komunikacije	12 566	3,8	8 550	4,8	8 522	28	3 457
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1 898	0,6	993	0,6	958	35	502
L Poslovanje nekretninama	11 718	3,6	6 322	3,6	6 322	-	570
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	33 930	10,3	22 784	12,8	22 616	168	15 776
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13 234	4,0	7 749	4,4	7 746	3	3 483
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	3 086	0,9	927	0,5	16	911	6 489
P Obrazovanje	4 635	1,4	3 702	2,1	1 129	2 573	1 222
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	5 456	1,7	3 510	2,0	1 126	2 384	4 979
R Umjetnost, zabava i rekreacija	23 681	7,2	11 824	6,7	1 947	9 877	3 121
S Ostale uslužne djelatnosti	51 840	15,8	23 009	13,0	4 795	18 214	10 886
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	2	0,0	1	0,0	1	-	39
U Djelatnosti izvanteritorjalnih organizacija i tijela	54	0,0	-	-	-	-	-
Nepoznato	-	-	-	-	-	-	35

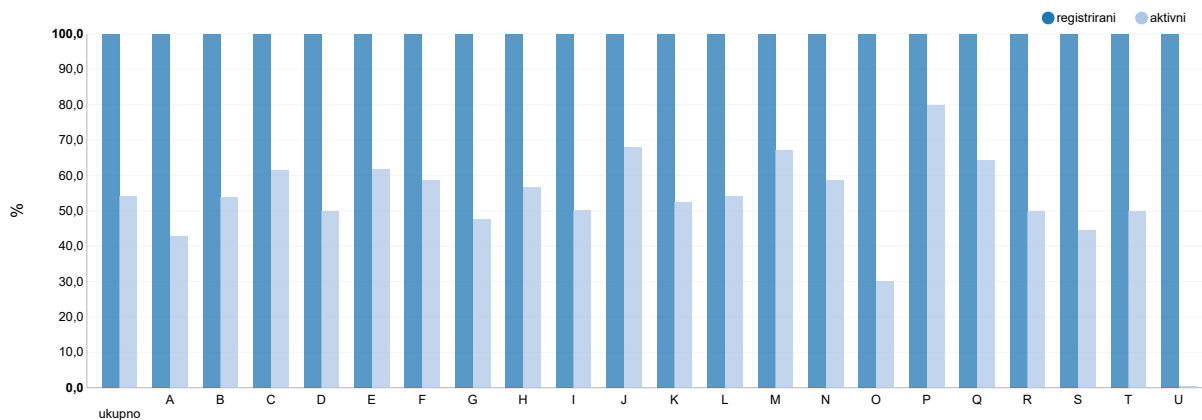
Podaci o strukturi poslovnih subjekata prema djelatnostima pokazuju da je više od polovice registriranih i aktivnih subjekata zastupljeno u četiri područja djelatnosti: Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla, s udjelom registriranih od 17,4% i aktivnih od 15,3%, Prerađivačka industrija, s udjelom registriranih od 7,8% i aktivnih od 8,9%, Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, s udjelom registriranih od 10,3% i aktivnih od 12,8%, te Ostale uslužne djelatnosti, s udjelom registriranih od 15,8% i aktivnih od 13,0%.

Udio profitnih subjekata u ukupnim aktivnim poslovnim subjektima iznosi 80,6% i njihova struktura po djelatnostima pokazuje da ih je 69,1% zastupljeno u pet područja djelatnosti sljedećim redoslijedom prema veličini udjela: Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla (18,8%), Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (15,8%), Prerađivačka industrija (11,0%), Građevinarstvo (14,1%) te Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (9,4%).

Udio neprofitnih aktivnih subjekata jest 19,4%. Polovica tih subjekata pripada djelatnosti Ostale uslužne djelatnosti. Druga polovica raspoređena je na djelatnosti Umjetnost, zabava i rekreacija (28,6%), Obrazovanje (7,5%), Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (6,9%) te Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje (2,6%).

Struktura po djelatnostima poslovnih subjekata obrta i slobodnih zanimanja bitno je ujednačenija u odnosu na strukturu pravnih osoba. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti najzastupljenija su djelatnost. Osim nje, još pet djelatnosti pokriva polovicu ukupnih subjekata.

G-2. STRUKTURA PRAVNIH OSOBA¹⁾ PREMA AKTIVNOSTI I PODRUČJIMA NKD-a 2007., OŽUJAK 2023.

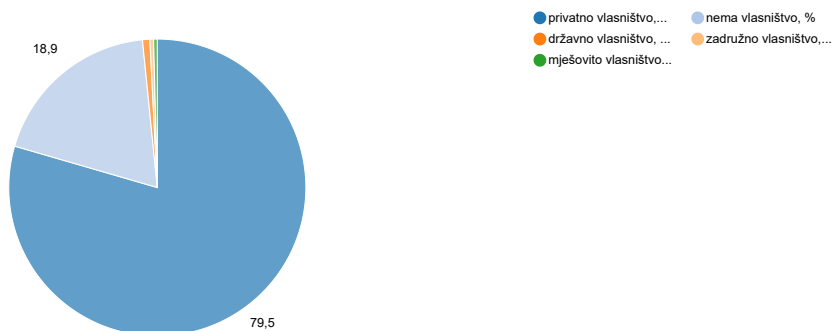
1) Uključena su tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Područja djelatnosti prema područjima NKD-a 2007.

- A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- B Rudarstvo i vađenje
- C Prerađivačka industrija
- D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
- E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
- F Građevinarstvo
- G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla
- H Prijevoz i skladištenje
- I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
- J Informacije i komunikacije
- K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
- L Poslovanje nekretninama
- M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
- N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
- O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
- P Obrazovanje
- Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- R Umjetnost, zabava i rekreacija
- S Ostale uslužne djelatnosti
- T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe
- U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela

G-3. STRUKTURA AKTIVNIH PRAVNIH OSOBA PREMA OBLICIMA VLASNIŠTVA, OŽUJAK 2023.

Struktura aktivnih pravnih osoba prema oblicima vlasništva pokazuje da je privatno vlasništvo najčešći oblik. Njime je obuhvaćeno 79,5% subjekata. U državnom je vlasništvu 0,8% subjekata, u mješovitom vlasništvu 0,4% subjekata, u zadružnom vlasništvu 0,4% subjekata, a za 18,9% pravnih osoba vlasništvo se ne prati.

Struktura vlasništva prema djelatnostima pokazuje da su subjekti u privatnom vlasništvu najzastupljeniji u uslužnim djelatnostima, npr. u djelatnostima Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla, s udjelom od 98,5%, Poslovanje nekretninama, s udjelom od 99,1%, te Prijevoz i skladištenje, s udjelom od 98,1%. Približno isti udio tog oblika vlasništva među proizvodnim djelatnostima imaju Građevinarstvo (99,1%), Prerađivačka industrija (97,7%) te Informacije i komunikacije (98,7%).

4. AKTIVNE PRAVNE OSOBE PREMA PODRUČJIMA NKD-a 2007. I BROJU ZAPOSLENIH, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Ukupno	Broj zaposlenih					
		0	1 – 9	10 – 49	50 – 249	250 – 499	500 i više
Ukupno	177 582	67 442	91 841	14 107	3 593	325	274
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2 586	736	1 539	254	46	4	7
B Rudarstvo i vađenje	191	33	105	40	11	-	2
C Prerađivačka industrija	15 718	3 376	9 086	2 404	698	90	64
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	941	586	285	52	12	2	4
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	878	153	325	275	109	14	2
F Građevinarstvo	20 140	5 950	11 911	1 980	275	17	7
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	27 170	7 041	17 575	2 158	307	42	47
H Prijevoz i skladištenje	7 034	1 944	4 372	564	120	21	13
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	13 553	4 195	8 057	1 167	114	7	13
J Informacije i komunikacije	8 550	2 868	4 918	641	102	14	7
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	993	232	626	79	29	8	19
L Poslovanje nekretninama	6 322	4 154	2 033	123	10	1	1
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	22 784	6 406	15 146	1 106	117	5	4
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	7 749	3 218	3 949	456	101	13	12
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	927	28	222	451	177	28	21
P Obrazovanje	3 702	478	1 194	968	1 037	19	6
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3 510	1 097	1 400	714	232	29	38
R Umjetnost, zabava i rekreacija	11 824	8 501	2 926	322	59	9	7
S Ostale uslužne djelatnosti	23 009	16 445	6 172	353	37	2	-
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	1	-	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorjalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-	-

Promatra li se struktura aktivnih pravnih osoba prema broju zaposlenih, najveći udio (51,7%) imaju subjekti s 1 – 9 zaposlenih i 38,0% subjekti bez zaposlenih, 7,9% je udio subjekata s 10 – 49 zaposlenih, 2,0% je udio subjekata s 50 – 249 zaposlenih, a samo 0,4% udjela imaju subjekti s više od 250 zaposlenih.

5. TRGOVAČKA DRUŠTVA PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., PREMA PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA I AKTIVNOSTI, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Pravno ustrojbeni oblici					
	ukupno		dionička društva		društva s ograničenom odgovornošću	
	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni
Ukupno	249 654	142 404	1 183	688	177 948	104 437
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4 803	2 336	37	19	3 525	1 849
B Rudarstvo i vađenje	348	189	14	8	303	170
C Prerađivačka industrija	25 170	15 587	352	185	18 984	11 982
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1 873	940	9	6	1 588	826
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 408	874	7	3	1 111	744
F Građevinarstvo	33 509	20 074	124	67	22 957	13 289
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	56 467	26 889	163	75	43 855	21 249
H Prijevoz i skladištenje	12 293	6 988	60	35	6 976	4 374
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	26 780	13 461	121	83	14 099	7 874
J Informacije i komunikacije	12 478	8 516	37	26	9 731	6 975
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1 496	950	87	73	1 277	806
L Poslovanje nekretninama	11 709	6 320	35	27	10 282	5 643
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	33 622	22 583	110	68	26 006	17 917
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	13 135	7 728	10	6	9 102	5 679
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	33	15	-	-	20	10
P Obrazovanje	1 696	1 129	2	1	1 124	768
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1 559	1 107	-	-	1 203	905
R Umjetnost, zabava i rekreacija	3 220	1 932	11	5	1 946	1 172
S Ostale uslužne djelatnosti	8 053	4 785	4	1	3 858	2 204
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	2	1	-	-	1	1
U Djelatnosti izvanteritorjalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-

5. TRGOVAČKA DRUŠTVA PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., PREMA PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA I AKTIVNOSTI, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

(nastavak)

	Pravno ustrojbeni oblici							
	jednostavna društva s ograničenom odgovornošću		javna trgovačka društva		glavne podružnice inozemnih trgovačkih društava ili inozemnih trgovaca pojedinaca		ostali pravno ustrojbeni oblici	
	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni	registrirani	aktivni
Ukupno	68 749	36 488	366	176	1 139	495	269	120
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1 232	463	1	-	4	2	4	3
B Rudarstvo i vađenje	28	10	-	-	3	1	-	-
C Prerađivačka industrija	5 689	3 371	3	1	133	46	9	2
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	269	106	-	-	6	2	1	-
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	278	124	-	-	11	3	1	-
F Građevinarstvo	10 070	6 583	45	8	303	126	10	1
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	12 160	5 448	11	1	260	110	18	6
H Prijevoz i skladištenje	5 205	2 556	6	3	45	19	1	1
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	12 522	5 487	2	-	32	15	4	2
J Informacije i komunikacije	2 653	1 484	6	4	48	26	3	1
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	80	28	-	-	17	11	35	32
L Poslovanje nekretninama	1 330	619	6	1	46	25	10	5
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	7 021	4 347	275	151	185	93	25	7
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3 962	2 016	4	3	36	12	21	12
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2	1	-	-	-	-	11	4
P Obrazovanje	564	357	1	-	4	2	1	1
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	354	201	1	1	1	-	-	-
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1 247	739	1	1	1	1	14	14
S Ostale uslužne djelatnosti	4 082	2 548	4	2	4	1	101	29
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	-	-	-	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-	-	-	-	-	-

U strukturi trgovačkih društava prema pravno ustrojbenim oblicima uvelike prevladava oblik društava s ograničenom odgovornošću, čiji je udio registriranih 71,3% i aktivnih 73,3%. Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću prema brojnosti je drugi oblik s 27,5% registriranih i 25,6% aktivnih. Ostali oblici trgovačkih društava čine ostalih 1,2%.

6. REGISTRIRANE NEPROFITNE PRAVNE OSOBE PO PODRUČJIMA NKD-a 2007., AKTIVNOSTI I PRAVNO USTROJBenIM OBLICIMA, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Ukupno registrirani	Udio aktivnih, %	Skupine pravno ustrojbenih oblika	
			udruge, ustanove, gospodarska udruženja, pravosuđe, zaklade, fundacije, političke stranke i ostale organizacije	tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
Ukupno	74 904	46,0	72 465	2 439
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4	50,0	4	-
B Rudarstvo i vađenje	-	-	-	-
C Prerađivačka industrija	7	42,9	7	-
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1	0,0	1	-
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	5	60,0	5	-
F Građevinarstvo	1	100,0	1	-
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	224	88,8	224	-
H Prijevoz i skladištenje	35	97,1	35	-
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	56	89,3	56	-
J Informacije i komunikacije	66	42,4	66	-
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	235	14,9	235	-
L Poslovanje nekretninama	-	-	-	-
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	200	84,0	200	-
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	8	37,5	8	-
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	3 052	29,8	613	2 439
P Obrazovanje	2 936	87,6	2 936	-
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3 852	61,9	3 852	-
R Umjetnost, zabava i rekreacija	20 427	48,4	20 427	-
S Ostale uslužne djelatnosti	43 741	41,6	43 741	-
T Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	-	-	-	-
U Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	54	0,0	54	-

Struktura registriranih neprofitnih pravnih osoba prema vrstama pravno ustrojbenih oblika pokazuje da 96,7% čine udruge, ustanove, udruženja i slične organizacije, a 3,3% tijela državne vlasti te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Promatra li se aktivnost spomenutih pravnih osoba, uočljivo je da je 46,0% aktivnih. Njihova struktura po djelatnostima pokazuje da su to subjekti iz četiriju područja djelatnosti: Ostale uslužne djelatnosti, s udjelom registriranih od 58,4% i udjelom aktivnih od 41,6%, Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, s udjelom registriranih od 4,1% i udjelom aktivnih od 29,8%, Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, s udjelom registriranih od 5,1% i udjelom aktivnih od 61,9%, te Obrazovanje, sa samo 3,9% registriranih, ali s najvećim udjelom aktivnih (87,6%).

7. STRUKTURA POSLOVNIH SUBJEKATA PO ŽUPANIJAMA, STANJE 31. OŽUJKA 2023.

	Registrirane pravne osobe ukupno	Trgovačka društva		Zadruge		Registrirane ustanove, tijela, udruge i organizacije	Subjekti u obrtu i slobodnim zanimanjima
		registrirana	aktivna	registrirane	aktivne		
Republika Hrvatska	328 128	249 654	142 404	3 570	693	74 904	92 133
Zagrebačka	21 031	16 720	10 138	143	23	4 168	5 331
Krapinsko-zagorska	5 919	4 013	2 540	75	13	1 831	2 545
Sisačko-moslavačka	7 215	4 425	2 503	168	23	2 622	2 285
Karlovačka	6 237	4 077	2 409	130	25	2 030	1 888
Varaždinska	9 631	6 978	4 369	98	19	2 555	2 909
Koprivničko-križevačka	5 398	3 476	2 028	198	31	1 724	1 646
Bjelovarsko-bilogorska	6 157	4 102	2 392	209	40	1 846	1 313
Primorsko-goranska	27 456	21 828	11 804	154	28	5 474	9 620
Ličko-senjska	2 737	1 677	990	76	7	984	849
Virovitičko-podravska	3 492	2 055	1 217	118	16	1 319	1 146
Požeško-slavonska	2 823	1 608	1 017	53	7	1 162	1 141
Brodsko-posavska	6 145	3 965	2 272	92	19	2 088	2 285
Zadarska	12 144	9 163	5 451	218	41	2 763	4 772
Osječko-baranjska	16 111	10 318	6 018	278	71	5 515	4 787
Šibensko-kninska	7 072	4 754	2 544	205	36	2 113	2 784
Vukovarsko-srijemska	7 121	4 100	2 369	214	56	2 807	2 395
Splitsko-dalmatinska	34 096	26 254	15 277	437	111	7 405	12 605
Istarska	24 524	20 500	11 191	111	15	3 913	8 028
Dubrovačko-neretvanska	9 418	6 597	4 089	101	30	2 720	3 980
Međimurska	7 515	5 840	3 577	49	8	1 626	1 400
Grad Zagreb	105 886	87 204	48 209	443	74	18 239	18 424

Podaci o teritorijalnoj raspoređenosti poslovnih subjekata na županijskoj razini pokazuju da je nešto manje od jedne trećine ukupno registriranih poslovnih subjekata (pravnih osoba) smješteno u Gradu Zagrebu. Udio Grada Zagreba za subjekte obrta i slobodnih zanimanja bitno je manji i iznosi 20,0%. Splitsko-dalmatinska županija na drugom je mjestu po brojnosti registriranih pravnih i fizičkih osoba, s udjelom od 10,4% pravnih osoba i 13,7% fizičkih osoba.

Tri županije imaju više od 5,0% udjela registriranih pravnih osoba: Primorsko-goranska (8,4%), Istarska (7,5%) i Zagrebačka (6,4%). Isti je redoslijed tih županija i u broju fizičkih osoba.

Teritorijalna struktura aktivnih trgovačkih društava razlikuje se od strukture registriranih. Tako je npr. udio Grada Zagreba u skupinama tih subjekata u registriranim subjektima 34,9%, a u aktivnima 33,8%. Udio po brojnosti druge županije, Splitsko-dalmatinske, u aktivnim subjektima iznosi 10,7%, a u registriranim 10,5%.

8. OSNIVANJE, BRISANJE I USKLAĐIVANJE REGISTRIRANIH PRAVNIH OSOBA U 2022. I 2023.

	2022.				2023.
	I. – III.	IV. – VI.	VII. – IX.	X. – XII.	I. – III.
Osnivanje	4 266	4 484	3 915	4 189	4 248
Trgovačka društva	3 811	4 121	3 584	3 824	3 900
Ostalo	455	363	331	365	348
Brisanje	144	602	152	113	110
Poduzeća	-	4 ¹⁾	-	2	-
Trgovačka društva	88	113	61	80	69
Ostalo	56	485	91	31	41
Usklađenja prema Zakonu o trgovačkim društvima	2	3	6	3	3

1) Poduzeća i zadruge

Podaci o promjenama registriranih subjekata raspoređeni su u tri skupine: osnivanje, brisanje i usklađivanje. Oni pokazuju da se u naznačenom razdoblju smanjio broj brisanja, a povećao broj osnivanja.

Udio trgovačkih društava u broju novoosnovanih subjekata u promatranom razdoblju iznosi 91,8%.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

I. Uvod

Na temelju Zakona o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NN, br. 98/94.), Odluke o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.) i Pravilnika o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 55/16. i 35/18.), Državni zavod za statistiku vodi Registar poslovnih subjekata (u nastavku teksta: Registar). Registar, prema odredbama navedenog Pravilnika, obuhvaća pravne osobe, tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne)

samouprave te dijelove tih subjekata (u nastavku teksta: poslovni subjekti). U Registar se zasad ne upisuju fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u skladu s propisima, strane udruge koje imaju sjedište u Republici Hrvatskoj i poslovni subjekti koji nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj.

NKD 2007. utemeljen je na Statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici – NACE, Rev. 2, koja je obvezatna za države članice Europske unije.

II. Metode rada i izvori prikupljanja podataka

Upisom u Registar svakom se subjektu dodjeljuje sedmeroaznamenkasti matični broj, a dijelu subjekta određuje se redni broj uz matični broj.

Svakom subjektu i njegovu dijelu upisanu u Registar dodjeljuje se i šifra djelatnosti prema NKD-u 2007.

Subjekti upisani u Registar razvrstavaju se prema djelatnosti koju pretežito obavljaju tako da se prema NKD-u 2007. određuje brojana oznaka razreda glavne djelatnosti. Kada je za poslovni subjekt rješenjem o upisu u Registar kod ovlaštenog tijela ili propisom utvrđeno obavljanje nekoliko djelatnosti, prvo razvrstavanje prema NKD-u 2007. provodi se na prijedlog poslovnog subjekta. Svako sljedeće razvrstavanje poslovnog subjekta kojim se mijenja glavna djelatnost provodi se:

1) na zahtjev subjekta

2) prema službenoj dužnosti na temelju promjene rješenja o upisu u Registar kod nadležnog tijela ili na temelju promjene propisa.

Djelatnost dijelova poslovnog subjekta određuje se prema rješenju o upisu u Registar kod ovlaštenog tijela ili prema propisu o osnivanju ili temeljnoj namjeni osnivanja, neovisno o djelatnosti subjekta u čijem su sastavu.

Upis, prijava, promjena i odjava subjekta prati se dnevnom ažurnošću Registra. Pravni izvori za ažuriranje Registra jesu:

1) registri što ih vode:

– trgovački sudovi

– ministarstva

– uredi državne uprave

– druga registarska tijela

2) zakoni, odluke i drugi akti objavljeni u Narodnim novinama.

Struktura upisanih poslovnih subjekata prema pravnom temelju upisa jest sljedeća:

– trgovačka društva, zadruge i ustanove upisani na temelju rješenja registarskog tijela (trgovački sudovi)

– tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave upisani na temelju pravnih propisa

– udruge, zaklade, političke stranke i drugi upisani na temelju rješenja registarskih tijela prema posebnim pravnim propisima.

Teškoće u ažuriranju velikog broja jedinica Registra nastaju kao posljedica dugotrajnih prijelaznih razdoblja u kojima registarska tijela usklađuju poslovne subjekte prema novoj zakonodavnoj regulativi. Time se odgađa i postupak brisanja poslovnih subjekata koji nisu podnijeli zahtjev za usklađivanjem u skladu s novim propisima. Slijedom navedenoga kontinuirano se provodi promjena podataka Registra u skladu s naknadno prikupljenim podacima o poslovnim subjektima iz javnih (općedostupnih) zbirki podataka.

Nedostatak u obuhvatu Registra odnosi se na poslovne subjekte koji obavljaju djelatnost obrta, slobodnih zanimanja, stranih udruga sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i poslovnih subjekata koji nemaju sjedište u Republici Hrvatskoj. Osim toga, važno je istaknuti da postoje metodološke razlike između Registra kao administrativne baze podataka i Statističkoga poslovnog registra (u nastavku teksta: eSPRI).

Podaci Registra poslovnih subjekata povezani su s pomoću matičnog broja, registarskog broja i osobnoga identifikacijskog broja s administrativnim bazama podataka.

III. Značenje pojedinih izraza

Poslovni subjekti jesu pravne osobe i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u skladu s pravnim propisima, tijela javne vlasti (tijela državne uprave, druga državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe i druga tijela koja imaju javne ovlasti, pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje obavljaju javnu službu, pravne osobe koje se na temelju posebnog propisa financiraju pretežito ili u cijelosti iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno iz javnih sredstava (nameta, davanja i sl.) te trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedničko većinsko vlasništvo.

Registrirane pravne osobe (poslovni subjekti) jesu jedinice upisane u Registar, i to: trgovačka društva, ustanove, zadruge, udruge, političke stranke, tijela javne vlasti i ostale neusklađene jedinice koje su imale pravnu osobnost prema propisima koji su prije bili na snazi.

Aktivne pravne osobe (poslovni subjekti) jesu registrirane pravne osobe upisane u Registar, za koje je status aktivnosti određen prema podacima iz eSPRI-ja.

Fizičke osobe jesu jedinice koje obavljaju djelatnost u skladu s pravnim propisima, a odnose se na obrt i slobodna zanimanja.

Glavna djelatnost jest djelatnost koja se za poslovne subjekte koji ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu određuje prema najvećem udjelu u ukupnoj dodanoj vrijednosti. Za subjekte koji ne ostvaruju dobit proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu glavna djelatnost određuje se prema najvećem udjelu broja zaposlenih, platnoj listi i isplaćenim bruto plaćama.

Matični broj jest stalna identifikacijska oznaka svakoga poslovnog subjekta. Matični broj upotrebljava se u svim aktivnostima službene statistike. Određuje se postupkom dodjele kontrolnog broja prema modulu 11, dok se dijelu poslovnog subjekta uz matični broj dodjeljuje i četveroaznamenkasti redni broj.

Registarski broj jest broj pod kojim je poslovni subjekt upisan u sudski ili drugi posebni registar.

Osobni identifikacijski broj (OIB) jest stalna identifikacijska oznaka obveznika OIB-a koju korisnici OIB-a upotrebljavaju u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i u razmjeni podataka. OIB je jedinstven, nekazujuć, nepromjenjiv i neponovljiv.

Pravno ustrojbeni oblik jest obilježje jedinica Registra na temelju kojega se one međusobno razlikuju kao dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću, jednostavna društva s ograničenom odgovornošću, zadruge, ustanove, udruge, tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te drugi pravno ustrojbeni oblici. Pravno ustrojbeni oblik jedinica Registra određen je rješenjem nadležnoga registarskog tijela ili propisom o osnivanju na temelju kojeg su jedinice upisane u Registar.

Oblik vlasništva jest obilježje jedinica Registra koje pokazuje vlasničku strukturu jedinice, a odnosi se na vlasništvo sredstava, odnosno osnivački ulog poslovnog subjekta.

Broj zaposlenih upotrebljava se za iskazivanje veličine i strukture pravnih osoba. Dobiven je na temelju godišnjih financijskih izvještaja Fine. Radi dobivanja ažurnog stanja tih podataka danih u tablicama podaci su usklađeni s redovitim mjesečnim statističkim istraživanjem kojim se prati zaposlenost.

Kratice

Fina   Financijska agencija
NKD 2007.   Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN   Narodne novine

Znakovi

-             nema pojave
0,0   podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111
Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Andrea Galić Nagyszombaty, načelnica Sektora za statističke metodologije, kvalitetu i odnose s korisnicima
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredile:

Vlasta Lide Kranjec i Višnja Petrović

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi
Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154
Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije
Telefon: (+385 1) 48 06 115
Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr